

BUSINESS

Za Grke izdvojeno najviše novca u 2008.

Grčka je najveći neto primalac sredstava iz budžeta EU za 2008. godinu, a Nemačka najveći donator EU. Primanja Grčke iznose 6,3 mlrd E, a Poljske, koja je na drugom mestu, 4,4 mlrd E. Grčka je najviše sredstava - 4,7 mlrd E uložila u infrastrukturne projekte i poljoprivredu, dok je Nemačka uložila oko 8,8 mlrd E više nego što je dobila. Italija i Francuska su sledeći najveći donatori budžeta. Izdvajanja EU za V.Britaniju su pala sa 4 mlrd E u 2007. na manje od 1 mlrd E u 2008. Evropska komisija radi na planovima za reformu budžetiranja koji će verovatno izazvati mnogo rasprava između donatora i primalaca.

Poljoprivreda - poluga razvoja Srbije.

"Kada je reč o poljoprivredi, Srbija je na dobrom putu jer je, između ostalog, u prvih sedam meseci 2009. godine ostvarila suficit u spoljno trgovinskoj razmeni od oko \$320 mil, u čemu je pozitivan saldo i u razmeni sa CEFTA partnerima \$350 mil. i u razmeni sa EU \$172 mil. Dugoročne prognoze predviđaju blagi rast tražnje i održanje postojećeg nivoa cena", zaključeno je na konferenciji *Agrobiznis Srbije 2010 - međunarodne integracije i perspektive* koji je organizovao *AGROP-RESS* u saradnji sa *USAID* Agrobiznis projektom i uz podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije. Skup je otvorio Predsednik Vlade *Mirko Cvetković* a učestvovali su i resorni ministar *Saša Dragin*, šef misije *USAID* u Srbiji *Majk Harvi* i mnogi drugi predstavnici privrednog sektora.

Zlato zalog za kredit u Indiji.

Indijci poseduju više zlata nego građani bilo koje druge zemlje. Koriste ga kao ukras, izvor štednje, zalog za osiguranje u slučaju nesreće, a u poslednje vreme je i osnova za kredit bilo koje vrste. Čak 92% Indijaca ima nekoliko načina za pozajmljivanje novca, ali nemaju dokumenta kako bi dokazali svoje prihode. Kompanije specijalizovane za davanje kredita za zlato se sve brže razvijaju.

Bez flaša, molim.

Mali australijski grad Bandanuna u Novom južnom Velsu postao je prvi grad na svetu koji je zabranio prodaju vode u flašama. Sada se koriste plastične flaše namenjene za višestruku upotrebu i dodatno punjenje, a koštaju dve funte. Kupci ih mogu napuniti ili u prodavnicama ili na jednom od rezervoara na gradskim ulicama.

COMMUNICATIONS

Video reklame i u štampanim novinama.

Da bi novine u skoroj budućnosti mogle ličiti na *Wizard News* iz serijala o *Hariju Poteru* potvrdila je prva video reklama koja je objavljena u američkom časopisu *Entertainment Weekly*. Mali ekran ugrađen u kartonski inserter sadrži reklamu za *Pepsi Max* i trejler za američku TV mrežu *CBS*. U njega su ugrađeni zvučnici tako da se reklama može i slušati. Koristi LCD tehnologiju, debljine je 2,7 mm i rezolucije 320x240. „To je osveženje interakcije s kupcima“, izjavio je direktor marketinga *Pepsi Cole Frank Kuper*. Reklama je sačuvana u čipu, dok se snimak pokreće otvaranjem stranice. U ekranu se nalaze baterije koje traju 70 min i pune se minijaturnim USB-om. Kapacitet čipa je 40 minuta. Troškovi nove tehnologije procenjuju se na oko \$20 po časopisu.

Stop glasnoj muzici! Evropljani koji vole da slušaju preglasnu muziku na svojim *Ipod* uređajima uskoro više neće moći tako da uživaju, jer je Evropska komisija zabrinuta zbog oštećenja sluha koje izazivaju muzički plejeri. Odlučeno je da se uspostavi dozvoljena granica za jačinu zvuka. Najveći rizik imaju oni koji preglasnu muziku slušaju više od 1h dnevno. Brisel procenjuje da skoro 10 miliona Evropljana ima rizik oštećenja sluha u budućnosti.

Google vs. Louis Vuitton. Google je dobio poslednu parnicu dugotrajnog procesa u kojem se kompanija *L.Vuitton* borila da spreči neovlašćeno korišćenje svog brenda u komercijalne svrhe na internetu. *Google* je otpužen da je nezakonito postupio dopuštajući drugim kompanijama da koriste ime brenda *L.Vuitton* kao ključ za pretragu reči za reklame na svom sajtu. Doneta je odluka da *Google* nije narušio pravo koje dozvoljava oglašivačima da kupuju reči koje odgovaraju registrovanom brendu.

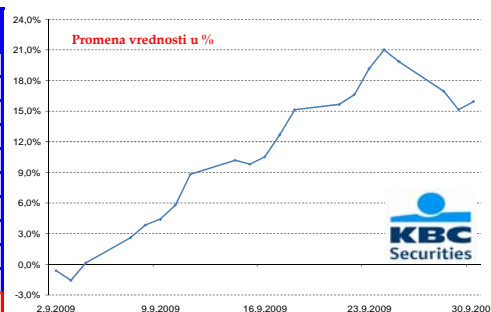
Do you speak English in EU? U nedavno realizovanom istraživanju agencije *Eurostat* je objavljeno da se kroz srednje obrazovanje najviše koristi engleski jezik, osim u Luksemburgu, gde se više koristi nemački i francuski. Međutim, prema istraživanju, učenje engleskog jezika ne predstavlja garanciju za njegovo dalje korišćenje. Čak 36.2% odraslih u EU tvrdi da ne govori nijedan strani jezik, sem maternjeg. Na primer u Mađarskoj 75% odraslih koristi samo maternji jezik, pa i u Portugalu čak polovina starije populacije ne koristi drugi jezik. Nasuprot tome, u Sloveniji i Finskoj, više od 70% stanovništva govori više od dva jezika. *Leonard Orban*, komesar za višejezičnost, tvrdi da je, i pored toga što EU ima 23 zvanična jezika, problem u nedostatku prevodilaca. Očekuje se i još veći nedostatak ovog kadra zbog odlaska postojećih u penziju.

BC Portfolio

Vrednost akcija je neznatno opala u odnosu na prošlu nedelju, ali se i dalje dobro držimo!

Naziv akcije	Vrednost 26. 08. 2009.	Vrednost 30. 09. 2009.
Energoprojekt Hldg	92.700,00	106.708,00
Soja Protein	92.565,00	103.105,00
Tigar	93.086,00	103.550,00
Metalac	95.120,00	118.080,00
Aik Banka	93.388,00	114.108,00
Komercijalna Banka	107.400,00	115.551,00
Imlek	92.616,00	98.600,00
Metals Banka	88.200,00	122.388,00
Univerzal Banka	85.800,00	100.584,00
Veterinarski zavod	92.853,00	99.864,00
Ukupna vrednost	933.728,00	1.082.538,00

EUkratko

Zeleni krediti EU. Evropska investiciona banka je saopštila da će kreditirati Irsku sredstvima od 500 mil E kako bi pojačala snagu korišćenja vetra i ojačala pomorske veze sa V.Britanijom.

Azerbejdžan u EU. Rumunija i Azerbejdžan su potpisali sporazum da će saradivati na prenosu nafte i gasa u Evropu, izjavili su predsednici pomenutih država. Azerbejdžanska državna naftna kompanija *Socar* planira da proširi svoju delatnost osvajajući evropsko tržište kroz Rumuniju.

Jedan od najvećih izazova preduzetnika i osnivača biznisa je da zadrži kreativnost u trenutku kada njihova kompanija iz dana u dan postaje sve veća i zahtevnija. Mladi menadžeri se često suočavaju sa izazovima kao što su - kako da stvorim i razvijem nove proizvode kada nadgledam 10, 20 ili 100 zaposlenih, kako da pratim sve tokove novca, kad moram stalno da razgovaram sa potencijalnim ulagačima, kako uopšte da stvorim nove

ideje kada radim jedino operativne stvari... Ukoliko imate ovakvih "slatkih muka" BC Bilten vam predstavlja pet načina kako da ih rešite i dodatno unapredite svoj posao, ne gubeći ni trunku onog početničkog entuzijazma i kreativnosti.

1. Politika držanja zatvorenih vrata.

Politika otvorenih vrata 1990. godine je bila biznis strategija koja pokazuje vašim zaposlenima kao ste vi dostupni i pristupačni. U 2009. godini, ne morate držati otvorena vrata da biste bili dostupni - zatvorite ih. U suprotnom, možete doći u situaciju da imate redove zaposlenih koji dolaze da im rešite probleme. Najbolje je da ustanovite određen dan i sat kada ste dostupni. U suprotnom, svako će imati pravo da ukrade deo vašeg vremena kad god poželi.

2. Inbox „Posle posla“.

Pokušajte da odgovorite na svaki e-mail koji stigne i to u što kraćem roku. Vaša komunikacijska brzina vam je verovatno pomogla da izgradite kompaniju. U nekom trenutku, vi ćete početi da dobijate pisama više nego što možete da postignete da odgovorite. Čestitamo! To je znak uspeha. Ali ne morate da odgovorite na svaku poruku odmah. Napravite folder u e-boxu koji ćete nazvati „Posle posla“. On bi sadržao poruke osoba koje, na primer, traže savet ili posao, ili su to poruke na koje želite da odgovorite na miru. Ali, obećajte sebi da nećete dodirnuti inbox dok se ne završi kreativni i produktivni rad. Neke stvari mogu da sačekaju, dok vaš trenutni projekat ne može!

3. Jednonedeljni sastanak sa zaposlenima.

Organizujte nedeljno okupljanje viših menadžera u kompaniji, sa tačnim trajanjem sastanka. Benefit: dobar uvid u njihove aktivnosti. Dajte im savet, i pitajte ih kako i na koji način žele da nastave sa svojim poslovima. Sačinite listu njihovih dogovorenih dužnosti planiranih za narednu nedelju. A onda, najvažniji deo: ostavite ih na miru da rade sami cele sledeće nedelje do narednog sastanka. Ne pitajte ih za dopune i vreme završetka, osim ako nije reč o hitnom zadatku.

4. Nađite najboljeg asistenta.

Pravi asistent može da uštedi vaše dragoceno vreme svakog dana. Svaki minut koji ste sačuvali možete iskoristiti za nove projekte i možda, samo možda, momente da se opustite. Nasuprot tome, loš asistent može vas koštati sati uzaludno potrošenog vremena. Nemojte biti škrti! Zaposlite nekoga sa iskustvom. Zaposlite nekoga ko neće raditi za minimalnu platu. Vaš asistent je vaš čuvar. Da li bi kraljica Velike Britanije imala ispred svojih vrata početnika?

5. Šta ako niste tu... duže vreme?

Pronađite nekoga ko misli slično vama. Naći takvu osobu nije lako, ali ukoliko sledimo filozofiju "udario me je autobus, neće me biti tu najmanje mesec dana", ova osoba mora da bude uključena u svaki aspekt poslovanja i mora na sebe da preuzme vaše aktivnosti. Razmislite, želite li da imate nekoga ko će biti tu da vas odmeni dok se vi oporavljate? Trebalo bi da postoji takva osoba. Razmislite da ta osoba mora da se suoči sa mnogo većim odgovornostima, oslobađajući vas od ishoda neplaniranih budućih događaja.

Većina preduzetnika, inovatora, pronalazača nisu rođeni kao poslovni ljudi. Oni su rođeni da stvore. Česte su situacije u kojima je teško njihove poslove izvesti na pravi put. Uštedite svoje vreme praveći pametne izbore i iskoristite ga na način koji će unaprediti vaš posao. Operativne stvari prepustite ljudima koji nemaju toliko mašte ili kreativnosti kao vi.

"Taman su počeli da nas lepo gledaju, kad se desi sve ovo sa ovim nesrećnim mladićem iz Francuske" - reče jedan penzioner pre par dana. Koliko će nam biti potrebno vremena opet da pokažemo da mi u stvari "nismo loši"?

Vaš Bovan tim

Ako ja biram ono šta ću raditi, onda je to igra! Ako mi neko drugi kaže šta ću raditi, onda je to posao! **Patricia Nourot**

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 08. – 09.10.2009. "Prodajne veštine i pregovaranje", Privredna komora Srbije, Beograd
- 14.10.2009. "Treći Sarajevo PR Open - Društveno odgovorno poslovanje", Hotel Sarajevo, Sarajevo
- 15.10.2009. "Velike tajne uspeha" Brajan Trejsi, , EXPO XXI, Beograd
- 16.10.2009. "Treći poslovni okrugli sto sa predstavnicima Vlade Republike Srbije - Pitajte ministre", hotel Hyatt Regency, Beograd
- 23.- 27.11.2009. Međunarodna konferencija PR Week Belgrade 2009, Sava Centar, Beograd

Prijatelji BC Biltena:

Urednik: Ana B. Bovan
 Za vas pišu i: M. Barać Stojanović, M. Djordjević, D. Tasić, D. Gligorin, S. Nikolić, D. Sušić, S. Jovanović i I. Pavlović
 Grafički dizajn: A. Nikolić
 Prvi broj je izašao 4. juna 2004.

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
 Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,
 11000 Beograd, Srbija
 posetite www.bovan.eu
 Tel: +381 11 3036 133, 3036 134,
 Fax: +381 11 3284 380

Bovan Consulting
 BUSINESS & STRATEGY COUNSEL